

Marek, Anna

Konferencja naukowa Łódzkie środowisko lekarskie XIX i XX w., Warszawa 15.11.2002

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 47/4, 116-117

2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

możliwości prowadzenia wspólnych badań nad wycinkowymi zagadnieniami. Jak jednak wyjaśnił doc. Jaromir Jeszke, szeroko zakrojona tematyka może pozwolić na włączenie seminarium do europejskich programów badawczych.

W przerwie obrad uczestnicy seminarium zwiedzili przechowywaną i udostępnianą w Ciężeniu kolekcję masoników, należącą do Biblioteki UAM w Poznaniu, a będącą największym tego rodzaju księgozbiorem w kontynentalnej Europie.

Na zakończenie doc. Jaromir Jeszke zaproponował jako temat wiodący kolejnego spotkania kwestię barier w komunikacji międzykulturowej, który to problem przewijał się stale w dyskusji. Następne seminarium zaplanowano na 14 lutego 2003 r. w Instytucie Historii Nauki w Warszawie, a kolejne na 10–11 maja i 21–22 czerwca w Ciężeniu. Opracowane w formie artykułów wystąpienia mogą być publikowane na łamach „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” lub „Medycyny Nowożytnej”, jeżeli będą zgodne z linią programową tych periodyków.

Rafał T. Prinke
Poznań

KONFERENCJA NAUKOWA
ŁÓDZKIE ŚRODOWISKO LEKARSKIE XIX I XX W.
WARSZAWA 15.11.2002

Kolejne z cyklu spotkań organizowanych przez Zakład Historii Nauk Medycznych IHN PAN i redakcję *Słownika biograficznego polskich nauk medycznych XX wieku* poświęconych polskiemu środowisku lekarskiemu XIX i XX w., zatytułowane „Łódzkie środowisko lekarskie XIX i XX w.” odbyło się 15.11.2002 r. w Pałacu Staszica w Warszawie w sali im. M. Curie-Skłodowskiej.

Pierwszą część obrad prowadziła dr hab. B. Urbanek, drugą prof. dr hab. T. Brzeziński. W trakcie sesji referaty wygłosili:

- Prof. dr hab. J. Sadowska – Łódzki ośrodek naukowej myśli medycznej na przełomie XIX/XX w.;
- Mgr A. Marek – *Lekarze związani z „Czasopismem Lekarskim”*;
- Prof. dr hab. A. Śródka – *S. Sterling – łódzki lekarz i naukowiec XIX/XX w.*;
- Dr hab. B. Urbanek – *Wkład S. Sterlinga w rozwój polskiego pielęgniarstwa*;
- Dr W. Berner – *J. Koliński – lekarz i społecznik, współtwórca ruchu lekarsko-higienicznego w Łodzi XIX/XX w.*;
- Dr A. Fijałek – *Leczenie i zapobieganie gruźlicy przed zastosowaniem antybiotykoterapii – poglądy i ich twórcy*;
- Mgr T. Szkudaj – *Lekarze w Łódzkiej Izbie Lekarskiej*.

Prof. dr hab. J. Sadowska przedstawiła obszerny referat dotyczący łódzkiego ośrodka naukowego, odgrywającego znaczącą rolę w kształtowaniu nowoczesnej myśli medycznej. Brak w mieście wyższej szkoły medycznej nie przeszkodził

we wprowadzaniu nowoczesnych metod leczniczych i tworzeniu miejsc w których mogło się ono odbywać.

Mgr A. Marek omówiła działalność społeczno-medyczną lekarzy związanych z wychodzącym w latach 1899–1908 „Czasopismem Lekarskim”. Lekarze-społecznicy przyczyniali się do utrwalenia polskości i rozwoju ośrodków pomocy oraz szpitali, głównie dla najuboższej ludności.

Dyrektor IHN PAN prof. dr hab. A. Śródka przedstawił referat o doktorze S. Sterlingu, którego działalność naukowa miała wielkie znaczenie dla rozwoju polskiej medycyny, w tym dla początków łódzkiej szkoły fizjotratycznej.

Dr hab. B. Urbanek przedstawiła wkład S. Sterlinga w rozwój polskiego pielęgniarstwa. Znane są zasługi Sterlinga w tworzeniu medycyny społecznej. W licznych pracach przedstawił metody zapobiegania i leczenia gruźlicy, chorób wenerycznych, alkoholizmu oraz problematykę higieny publicznej i przemysłowej. Natomiast o jego dokonaniach w zakresie tworzenia podstaw opieki nad chorym prawie się nie pamięta. A przecież S. Sterling uważał pielęgnowanie za samodzielną metodę terapii naukowej.

Referat dr W. Berner poświęcono lekarzowi J. Kolińskiemu, który znany był z wszechstronnej działalności społecznej i medycznej. Koliński był współzałożycielem i sekretarzem TLŁ, współorganizował spółdzielnie lekarskie, bezpłatne ambulatoria, Pogotowie Ratunkowe oraz oddziały oczne w szpitalach. W 1905 r. organizował strajk szkolny, a rok później pierwsze gimnazjum polskie w Łodzi.

Dr A. Fijałek wygłosił ważny referat na temat leczenia i zapobiegania gruźlicy przed zastosowaniem antybiotyków. To właśnie nasilenie gruźlicy w mieście skłaniało do prowadzenia badań nad metodami i środkami służącymi do zwalczania tej groźnej choroby.

Ostatnim punktem programu był referat mgr T. Szkudaj, która zaprezentowała przechowywaną w Zbiorach Specjalnych biblioteki dokumentację Łódzkiej Izby Lekarskiej. Zespół liczy 102 jednostki archiwalne.

Wstępem do dyskusji była przekazana przez mgr H. Bojczuk informacja dotycząca działalności łódzkich lekarzy w Warszawskim Towarzystwie Lekarskim. Następnie dr hab. W. Grębecka podkreśliła, iż specyfiką Łodzi było tworzenie szpitali fundacyjnych. Dyskusja utwierdziła wszystkich w przekonaniu, iż łódzki ośrodek pozwolił rozwinąć nowe kierunki i metody lecznicze. Ogrom działań leczniczo-społecznych ukazał jednocześnie, że temat łódzkiego środowiska medycznego godny jest kontynuowania.

Następne spotkanie z cyklu „Środowisko lekarskie ziem polskich w XIX i XX wieku” poświęcone zostanie tematyce poznańskiego środowiska lekarskiego.

Anna Marek
Doktorantka w IHN PAN